

STATISZTIKA

A szociális szempontokat tartalmazó közbeszerzések 2023. évi alakulásának részletes statisztikai elemzése

Rezső Orsolya, *statisztikai elemző*, Közbeszerzési Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2024.7.4

Címszavak: közbeszerzés, szociális szempont, értékelési szempont, szerződéses feltétel, eljárások száma, eljárások értéke, fenntartható közbeszerzés

A Közbeszerzési Értesítő Plusz statisztikai rovatában minden évben részletes statisztikai elemzés jelenik meg mind a környezetvédelmi, mind a szociális közbeszerzésekről a fenntarthatósági szempontok fontosságára való tekintettel. A 2024. VI. évfolyam 6. számában a környezetvédelmi szempontokat tartalmazó közbeszerzések 2023. évi statisztikáinak vizsgálatáról írtam, az alábbiakban pedig a szociális szempontokat tartalmazó közbeszerzési eljárások statisztikai elemzése olvasható. (A szociális közbeszerzések 2022. évre vonatkozó statisztikai elemzése a Közbeszerzési Értesítő Plusz 2023. évi 11. számában jelent meg.)

„A szociális közbeszerzés, azaz más szavakkal a társadalmi szempontból felelős közbeszerzés, olyan közbeszerzési tevékenységet jelent, amelynek során figyelembe veszik a következő szociális szempontok legalább egyikét: munkalehetőség, tisztességes munka, a szociális és munkajogok tiszteletben tartása, társadalmi befogadás (ideértve a fogyatékkal élőkét is), esélyegyenlőség, hozzáférhetőség és minden felhasználó számára alkalmas kialakítás; emellett mérlegelnek fenntarthatósági kritériumokat is, köztük az etikus kereskedelem kérdéseit, és az önkéntes társadalmi felelősségvállalást szélesebb körben alkalmazzák, betartva az Európai Unió működéséről szóló szerződésben és a közbeszerzési irányelvekben foglalt elveket.”¹

A Közbeszerzési Hatóság 2012. január 1-jétől gyűjti a környezetvédelmi és/vagy szociális szempontokat tartalmazó eljárások adatait, mert a jogszabályi környezet csak ekkortól kezdődően teszi ezt lehetővé. Az ajánlatkérők az eljárás eredményéről szóló tájékoztató hirdetés VI. – kiegészítő információkat tartalmazó – szakaszában kötelesek megadni, hogy az eljárás során vettek-e figyelembe szociális szempontokat és ha igen, milyen típusú feltétel-

ként: szerződési feltételként, értékelési szempontként, műszaki leírás részeként vagy egyéb követelményként. Erre egyelőre csak a nemzeti eljárásrendben van lehetőség, az uniós értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű eljárásokról nem állnak rendelkezésre még az ilyen jellegű információk. A 2023 október végén bevezetett új e-Forms mintákban már elvileg szerepelnek a stratégiai szempontú közbeszerzésekre vonatkozó kérdések, de mivel opcionálisak, a gyakorlat eddig sajnos azt mutatta, hogy ezek szinte teljes mértékben kitöltetlenek maradtak, így továbbra sem tudunk közölni ilyen típusú adatokat.

A szociális szempontok a közbeszerzési dokumentumok bármelyikében megjelenhetnek: a műszaki leírásban; a kiválasztási kritériumok között alkalmassági feltételként; az odaítélési szempontrendszerben értékelési szempontként és a szerződéses feltételekben. Amint az az 1. táblázatból és az 1. ábrából egyértelműen kitűnik, a szociális szempontok döntő többsége az értékelési szempontok között jelenik meg az érintett közbeszerzésekben, az esetek több, mint a felében ez valósul meg. Jelentős még a szerződéses feltételként meg-fogalmazott szociális szempontokat tartalmazó eljárások aránya is, a többi követelmény előfordulási gyakorisága viszont nem számottevő. A táblázat az eredménytájékoztató hirdetésekben megjelenő információkat tartalmazza, pont úgy, ahogyan ott megjelennek, a sávdiaagrammon pedig az egyes szempontok már külön-külön kerülnek ábrázolásra. Ez utóbbi adatai alapján az a következtetés vonható le, hogy a szociális szempontok több, mint a fele, közel 60 százaléka értékelési szempontként, nagyjából minden harmadik szociális szempont pedig szerződéses feltételként jelenik meg.

¹ <https://fenntarthato.kozbeszerzes.hu/szocialis-kozbeszerzesek/>.

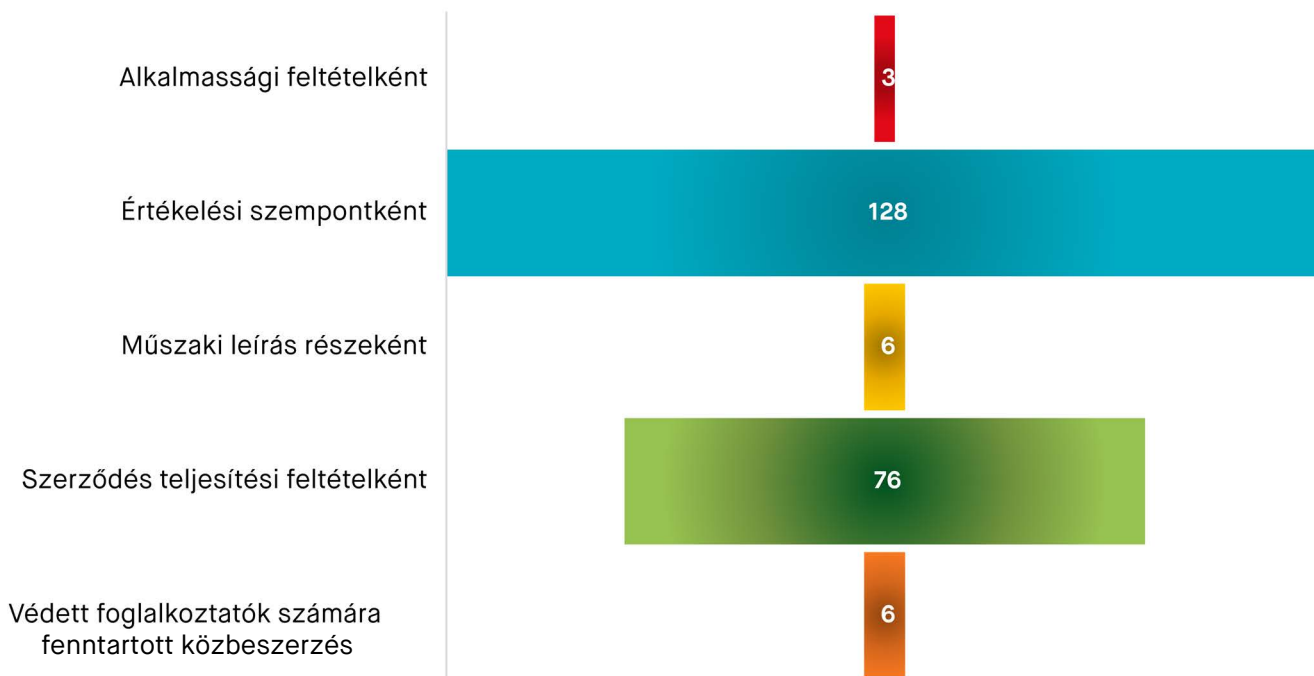
1. TÁBLÁZAT

Figyelembe vett szociális szempontok, 2023	Eljárások száma (db)	Eljárások értéke (Mrd Ft)	Eljárások számának aránya (%)	Eljárások értékének aránya (%)
Alkalmassági feltételként ;	3	229,3	1,6%	0,8%
Értékelési szempontként ;	103	14 804,1	53,9%	50,6%
Értékelési szempontként ; Műszaki leírás részeként;	1	849,3	0,5%	2,9%
Műszaki leírás részeként ;	2	623,4	1,1%	2,1%
Szerződéses feltételként ;	50	6 700,3	26,2%	22,9%
Szerződéses feltételként ; Értékelési szempontként ;	23	3 731,1	12,0%	12,7%
Szerződéses feltételként ; Értékelési szempontként ; Műszaki leírás részeként ;	1	79,9	0,5%	0,3%
Szerződéses feltételként ; Műszaki leírás részeként ;	2	91,6	1,1%	0,3%
Védett foglalkoztatók számára fenntartott közbeszerzés ;	6	2 159,6	3,1%	7,4%
Összesen:	191	29 268,7	100,0%	100,0%

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

1. ÁBRA FIGYELEMBE VETT SZOCIÁLIS SZEMPONTOK FAJTÁINAK ESETSZÁMAI (DB) MEGJELENÉSI HELYÜK SZERINT * 2023.

(*Egy eljárásban több szempont is megjelölhető, így a szempontok szerinti felosztásban egy adott eljárás többször is szerepelhet)

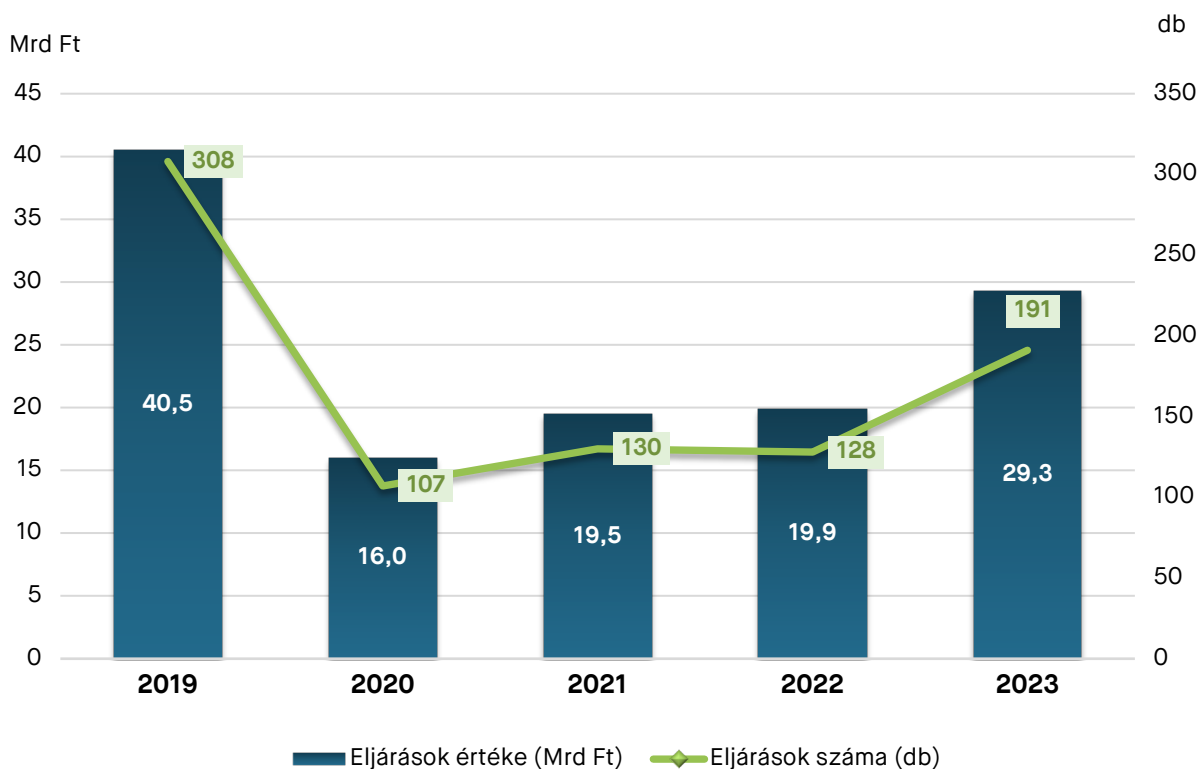

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A szociális szempontokat tartalmazó közbeszerzések alakulását 2019 és 2023 között a 2. ábra grafikonja szemlélteti. 2020-ban a koronavírus világjárvány negatív hatása okozta a jelentős mértékű visszaesést a közbeszerzési eljárások adataiban és ez meglátszott a szociális szempontú közbeszerzések szignifikánsan alacsony értékeiben. 2021-ben viszont a szociális szempontot tartalmazó közbeszerzési eljárások száma is és értéke is már számottevően, több, mint 20 százalékkal emelkedett az

előző évi adathoz képest. 2022-ben a szociális közbeszerzések főbb adataiban inkább stagnálást figyelhetünk meg az egy évvel korábbi értékhez képest. 2023-ban viszont jelentős emelkedés volt tapasztalható: 191 darab szociális szempontokat tartalmazó közbeszerzési eljárás került lefolytatásra, melyek során 29,3 milliárd forintot költöttek el az ajánlatkérők, ami az előző évi adat közel másfélszerese mind értékben, mind a darabszám tekintetében.

2. ÁBRA: A SZOCIÁLIS SZEMPONTOKAT TARTALMAZÓ ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK (DB) ÉS ÉRTÉKÉNEK (MRD FT) ALAKULÁSA 2019-2023.

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2. TÁBLÁZAT

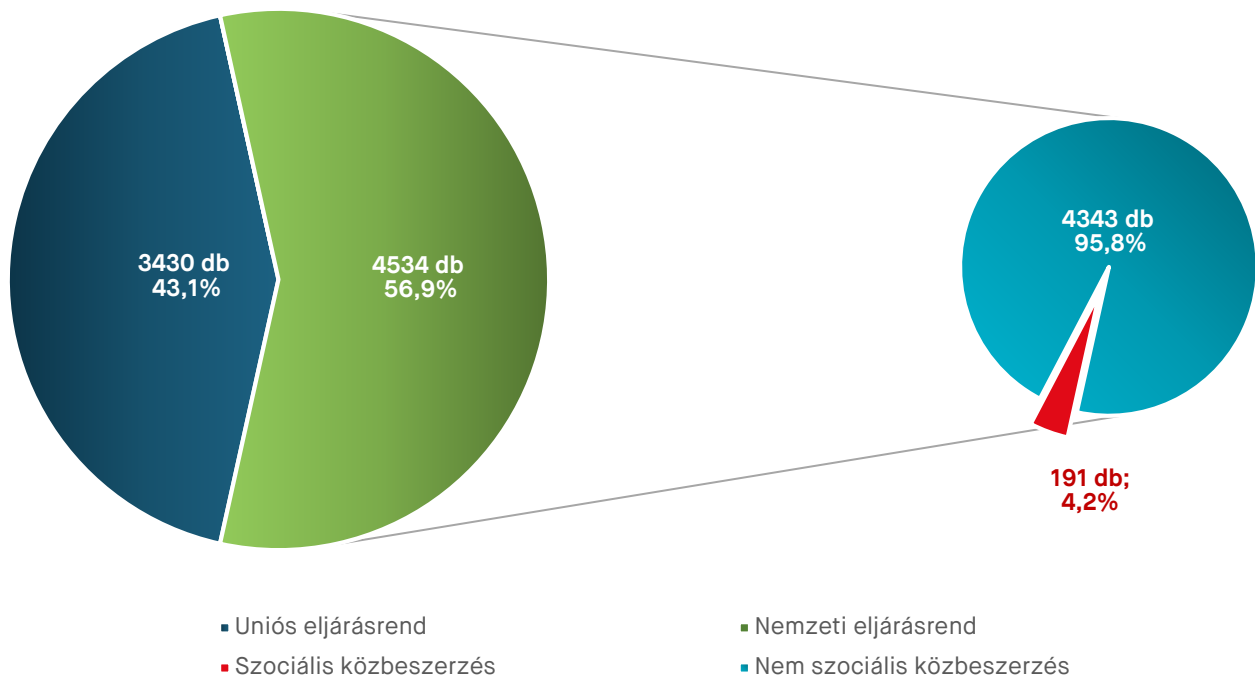
Eljárások:	2022				2023				2023/2022			
	száma (db)	szám-aránya (%)	értéke (Mrd Ft)	érték-aránya (%)	száma (db)	szám-aránya (%)	értéke (Mrd Ft)	érték-aránya (%)	szám-érték változás	érték-összeg változás	szám-arány különbség	érték-arány különbség
Szociális	128	2,9%	19,9	3,9%	191	4,2%	29,3	6,7%	149,2%	147,2%	1,3%	2,8%
Nemzeti	4357	100,0%	516,4	100,0%	4534	100,0%	440,5	100,0%	104,1%	85,3%	-	-
Összes	7894	-	4590,3	-	7964	-	2869,1	-	100,9%	62,5%	-	-

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A 2. táblázat a 2022. és 2023. években a szociális szempontokat tartalmazó eljárások főbb adatait mutatja be tágabb összefüggésben. A táblázat adataiból szembevetendő, hogy a szociális közbeszerzések még a nemzeti eljárásrenden belül is igen csekély hányadot képviselnek. Azonban az is látszik, hogy 2022-ről 2023-ra közel másfélszeres volumennövekedés következett be mind a

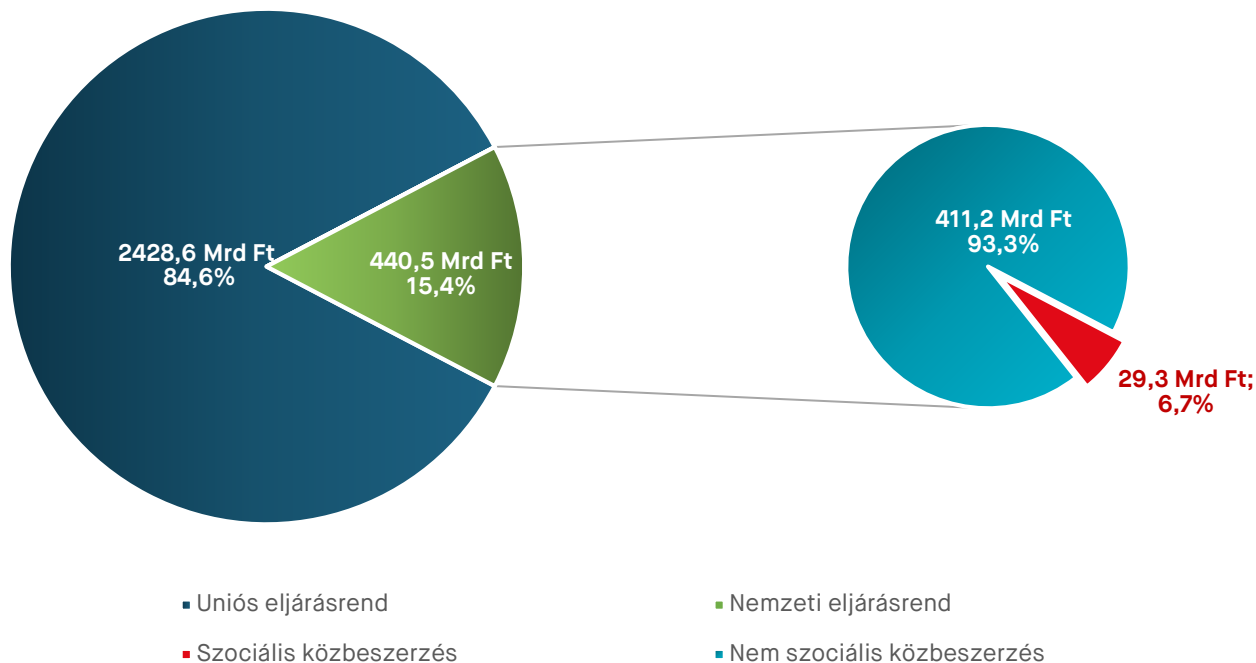
számosság, mind az összérték esetében és e mellett a szám-, ill. értékarányok is emelkedtek 1-3 százalékponttal. 2023-ban az összes nemzeti eljárásrendben lefolytatott közbeszerzések 4,2 százaléka vett figyelembe szociális szempontokat, ezeknek az eljárásoknak az értékaránya viszont már meghaladta az 5 százalékot: 6,7 százalékot tett ki (ezt szemlélteti a 3. és 4. ábra).

3. ÁBRA A SZOCIÁLIS KÖZBESZERZÉSEK SZÁMÁNAK (DB) ALAKULÁSA A NEMZETI ELJÁRÁSRENDEN BELÜL, 2023.

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

4. ÁBRA A SZOCIÁLIS KÖZBESZERZÉSEK ÉRTÉKÉNEK (MRD FT) ALAKULÁSA A NEMZETI ELJÁRÁSRENDEK BELÜL, 2023.

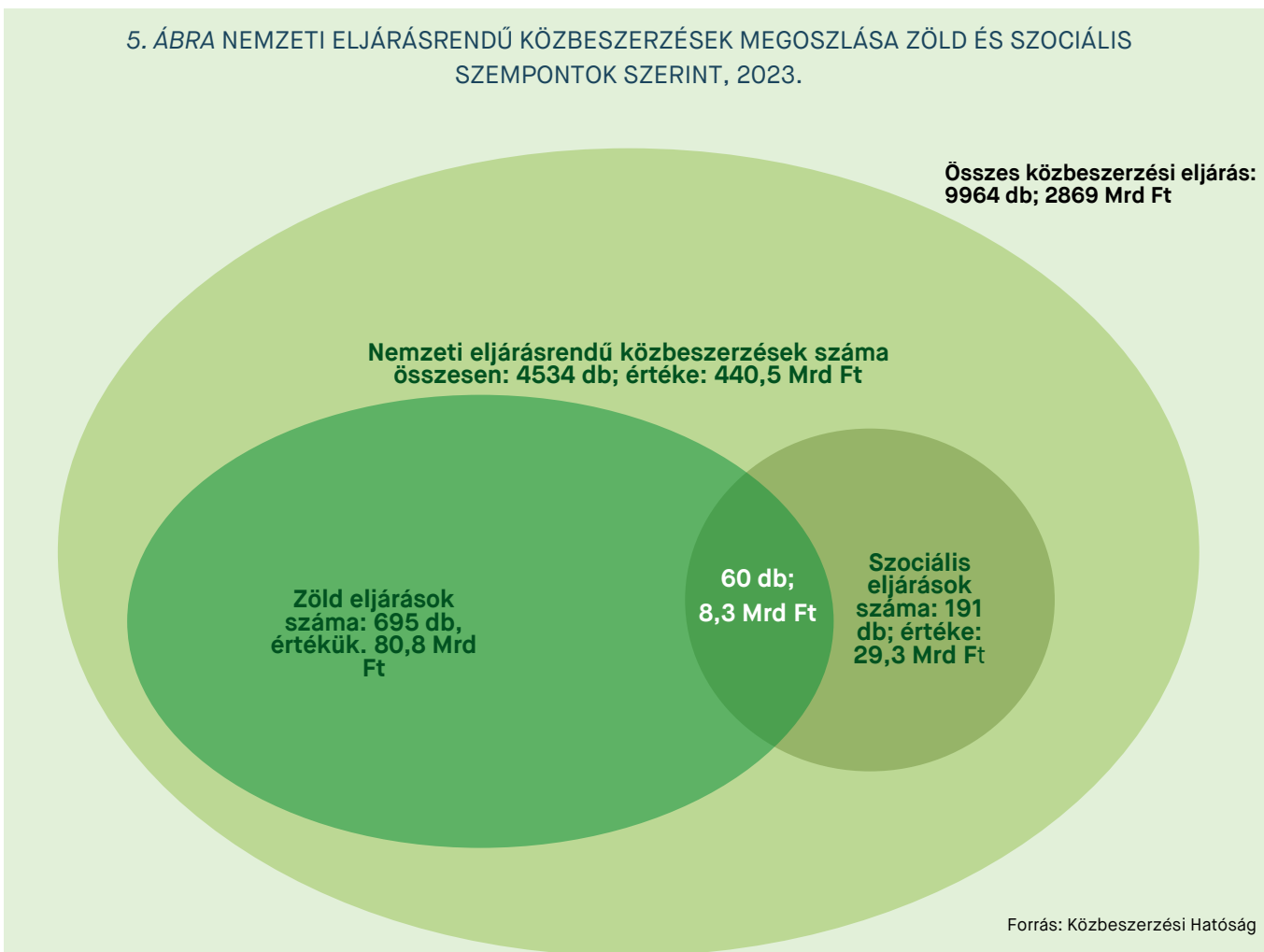

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A fenntarthatósági szempontokat tartalmazó közbeszerzési eljárások száma és értéke szemléletesen ábrázolható az ún. Venn-diagramon is (lásd: 5. ábra). Amint ebből az ábrából is látható, természetesen léteznek olyan eljárások is, melyek mindkét féle szempontot tartalmazzák, nevezetesen 2023-ban 8,3 Mrd Ft értékben 60 db olyan közbeszerzésre került sor, melyek egyidejűleg környezetvédelmi és szociális szempontokat is figyelembe vettek, ezek az összes nemzeti eljárásrendű közbeszerzés közelítőleg 1 százalékát tették ki a szám-

arány-, és 2 százalékát az értékarány vonatkozásában. Az 5. ábra adataiból az is kiszámítható, hogy a nemzeti eljárások durván 80 százalékát, kb. 3700 db közbeszerzés semmilyen fenntarthatósági szempontot nem tartalmazott (= nemzeti eljárásrendű közbeszerzések - zöld közbeszerzések - szociális közbeszerzések + zöld és szociális közbeszerzések), ezeknek az eljárásoknak az értéke nagyjából 340 milliárd forintot tett ki, ami értékarányban picit több, mint háromnegyede az összes nemzeti közbeszerzés értékének.

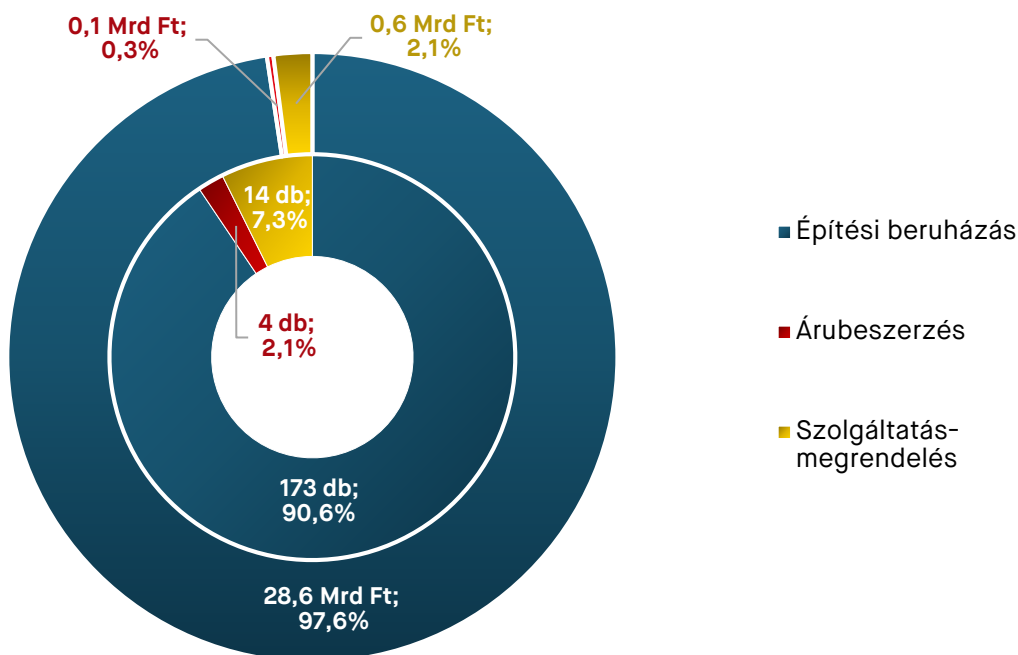
5. ÁBRA NEMZETI ELJÁRÁSRENDŰ KÖZBESZERZÉSEK MEGOSZLÁSA ZÖLD ÉS SZOCIÁLIS SZEMPONTOK SZERINT, 2023.

A szociális szempontokat tartalmazó közbeszerzéseket a beszerzés tárgya szerint (építési beruházás, árubeszerzés, szolgáltatás-megrendelés) elemezve azt tapasztalhatjuk, hogy az ajánlatkérők elsősorban az építési beruházások alkalmával vettek figyelembe szociális szempontokat: 2023-ban a szociális szempontú közbeszerzések több, mint 90 százaléka építési beruházás volt. Az árubeszerzés, illetve a szolgáltatás-megrendelés tárgyú közbeszerzési eljárásokban az ajánlatkérők csak nagyon ritkán alkalmaztak szociális szempontokat, ezért ennyire aránytalan a 6. ábra kördiagramján szemléltetett megoszlás. Értékarány tekintetében pedig még inkább eltolódott az arány az építési beruházások felé, az árubeszerzések és szolgáltatás-megrendelések esetében a szociális közbeszerzések hányada legfeljebb 2 százalékot ért el, így az építési beruházások dominan-

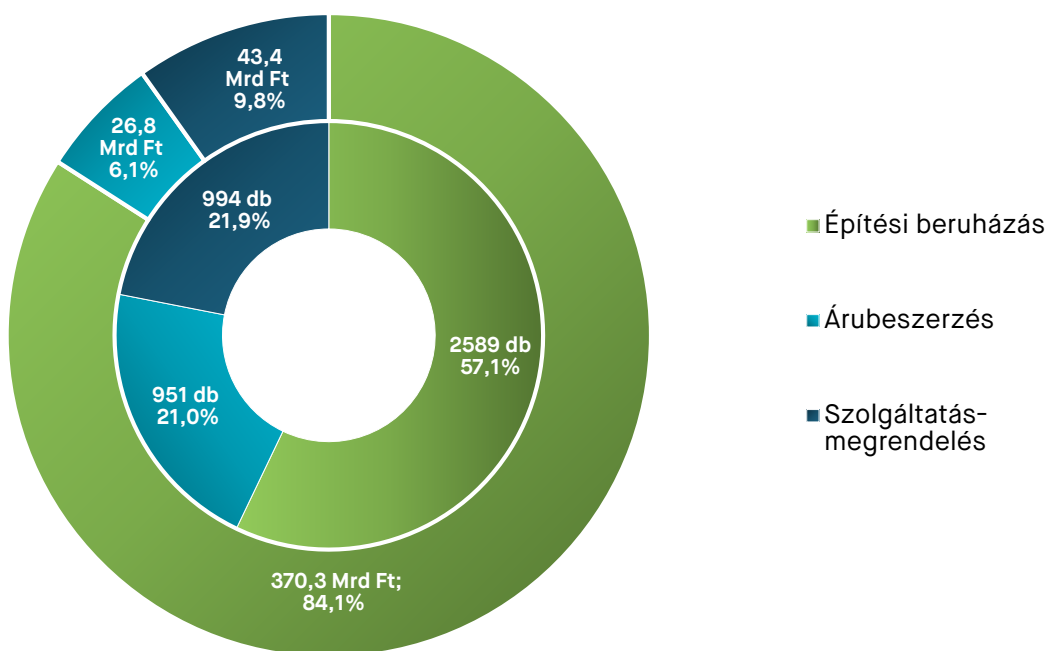
ciája majdnem 100 százalékos volt. A 6. és a 7. ábra összehasonlításakor szembevetendő a különbség a szociális közbeszerzések és az összes nemzeti eljárásrendű közbeszerzés beszerzési tárgyai szerinti megoszlását illetően: a nemzeti eljárások 57 százaléka építési beruházásként valósult meg, és hozzávetőlegesen egyötöde (21,0%) árubeszerzés és egyötöde (21,9%) szolgáltatás-megrendelés volt. A nemzeti eljárásoknál is igaz, hogy az értékarányok esetében hangsúlyosabb az építési beruházások aránya: közel 85 százalékot ért el, az árubeszerzések illetve a szolgáltatás-megrendelések hányada csak 5-10 százalék közötti értékeket vett fel. A szociális közbeszerzések esetén az építési beruházások felé irányuló súlyponteltolódás csak részben magyarázható ezen eljárások csekély számosságával.

6. ÁBRA A SZOCIÁLIS SZEMPONTÚ KÖZBESZERZÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA A BESZERZÉSI TÁRGYAK SZERINT, 2023.

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

7. ÁBRA A NEMZETI ELJÁRÁSRENDŰ KÖZBESZERZÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA A BESZERZÉSI TÁRGYAK SZERINT, 2023.

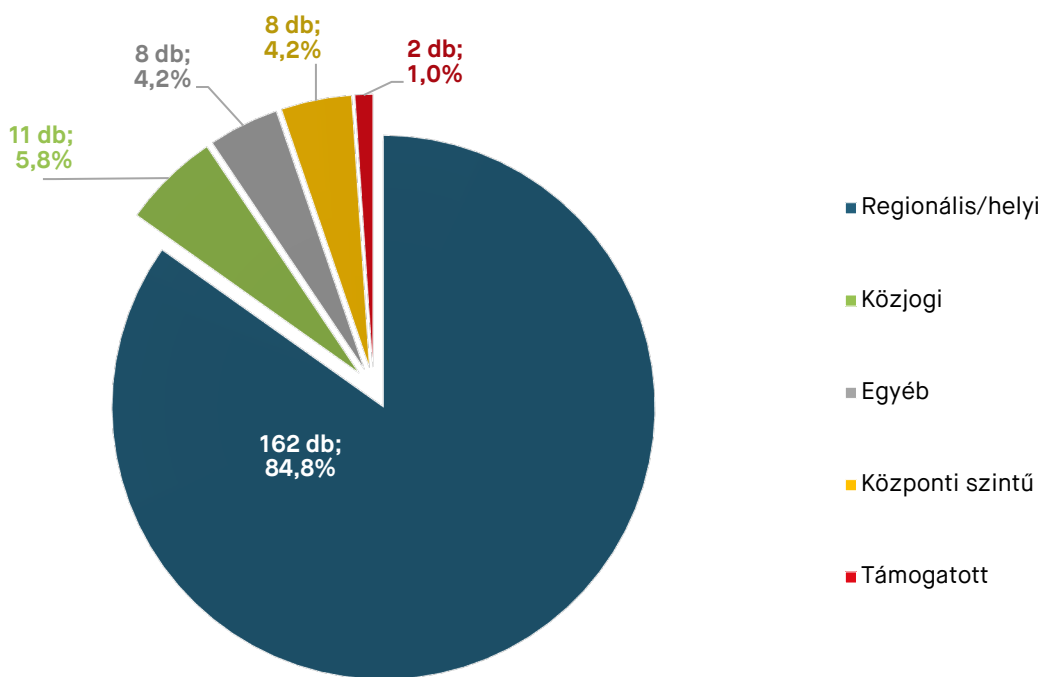

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az ajánlatkérő szervezetek típusa (regionális/helyi szintű-, támogatott-, közjogi-, központi szintű-, közszolgáltató- és egyéb szervezetek) alapján vizsgálva a szociális szempontokat tartalmazó közbeszerzések megoszlását, megállapítható, hogy az előző évekhez hasonlóan 2023-ban is, a regionális/helyi szintű intézmények vettek figyelembe a legtöbbször szociális szempontokat a közbeszerzéseik lefolytatása során. A 8. ábrán szereplő kördiagram szemlélteti a szociális közbeszerzések számának ajánlatkérők szerinti megoszlását a 2023. évben, melyből látszik, hogy túlnyomó többséget képviselnek a regionális/helyi szintű ajánlatkérők: közel 85 százalék kapcsolódott ezekhez a szervezetekhez mind az eljárások számát, mind pedig értékét tekintve.

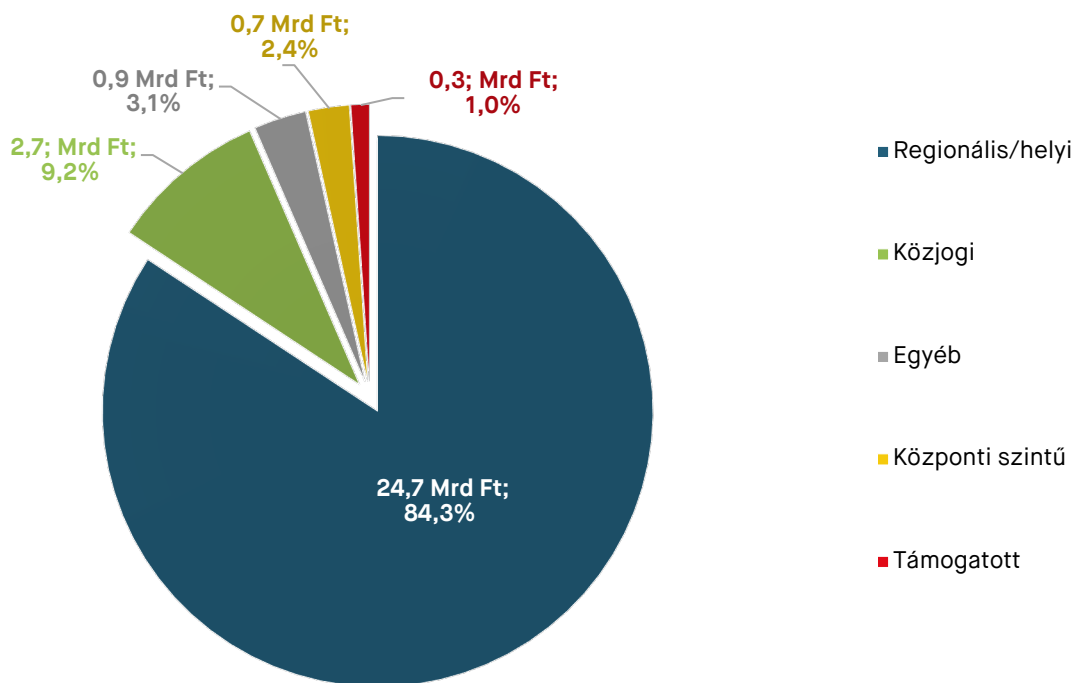
2023-ban említést érdemelnek még a közjogi szervezetek is, melyek 10 százalék körüli hányadot képviseltek a szociális közbeszerzések összértékéből (9,2 %) és több, mint 5 százalék (5,8%) volt a számarányuk, azonban a többi szervezet részesedése 5 százalék alatt maradt, értékarányban pedig legfeljebb a 3 százalékot érték el. Az előző évhez képest mégis a központi szintű szervezeteknél történt a legnagyobb mértékű változás, mivel 2022-ben csupán egy ilyen szervezet jelölt meg szociális szempontot egy közbeszerzési eljárásában, így a számuk nyolcszorosára emelkedett 2023-ra, értékük pedig több, mint 200-szorosára. Ugyanakkor az is elmondható, hogy 2023-ban egy közszolgáltató szervezet sem vett figyelembe szociális szempontokat a közbeszerzési eljárásai során.

8. ÁBRA A SZOCIÁLIS KÖZBESZERZÉSEK SZÁMÁNAK (DB) MEGOSZLÁSA AZ AJÁNLATKÉRŐ SZERVEZETEK TÍPUSA SZERINT, 2023.

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

9. ÁBRA A SZOCIÁLIS KÖZBESZERZÉSEK ÉRTÉKÉNEK (MRD FT) MEGOSZLÁSA AZ AJÁNLATKÉRŐ SZERVEZETEK TÍPUSA SZERINT, 2023.

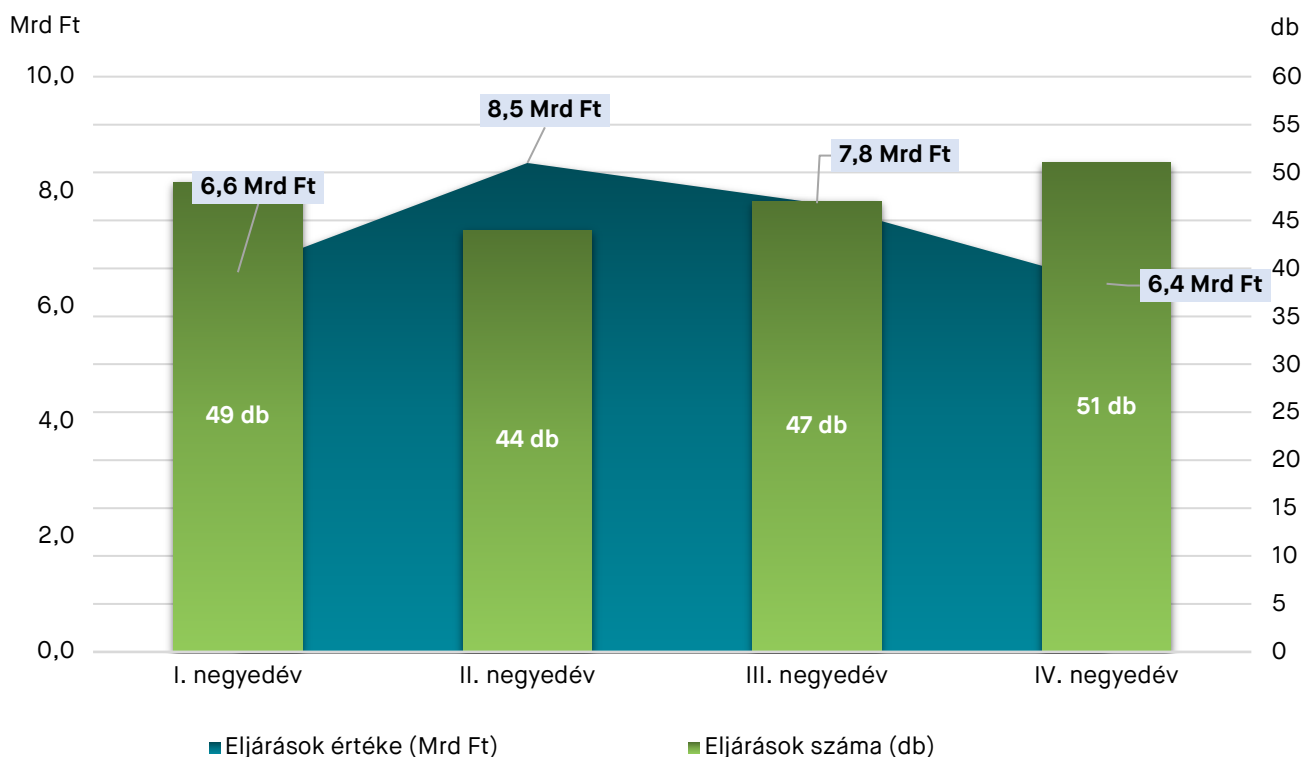

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A szociális szempontokat tartalmazó közbeszerzési eljárások negyedévenkénti megoszlását mutatja a 10. ábra. A darabszám tekintetében nagyjából egyenletes megoszlást láthatunk az egyes negyedévek között, az átlagtól maximálisan 2 százalékpontos eltéréssel. A legtöbb szociális szempontot tartalmazó közbeszerzési eljárást a IV. negyedévben bonyolították le, azonban ekkor volt a legkisebb az összértéke a szociális közbeszerzéseknek, míg a II. negyedévhez tartozott a legnagyobb összérték, a legkevesebb darabszám mellett, tehát az egy eljárásra jutó átlagos érték az utolsó negyedévben mutatott minimumot és ez kb. kétharmada volt a II. negyedévben elért maximális átlagos értéknek. A szociális érdekeltségű eljárások negyedéves adatait az

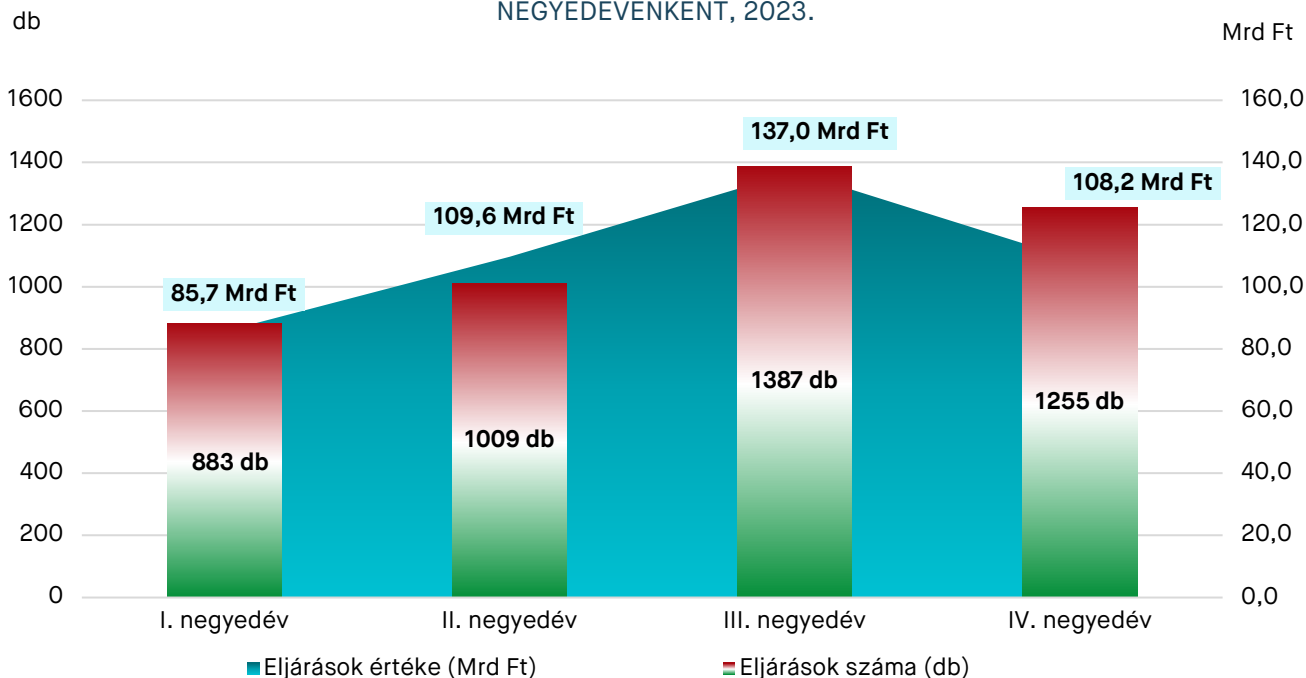
összes nemzeti eljárással (lásd: 11. ábra) összevetve látható, hogy 2023-ban a szociális eljárások adatainak alakulása nem követte a nemzeti eljárásrendű közbeszerzéseket, ez utóbbiak esetében az év első 9 hónapjában jelentős növekedés volt tapasztalható mind a közbeszerzések számában, mind az értékében, csak az októbertől decemberig terjedő időszakban maradt el ezeknek a mutatóknak az értéke ettől az emelkedő tendenciától. Az előző, azaz 2022-es esztendőhöz viszonyítva a negyedéves adatok tendenciáját, elmondhatjuk, hogy 2023-ban sokkal kisebb mértékben emelkedett a darabszám, az összértékben pedig ellentétes előjelű a változás, mert 2023-ban enyhe csökkenést mutat a trendvonal a negyedévek során.

10. ÁBRA A SZOCIÁLIS KÖZBESZERZÉSEK SZÁMA (DB) ÉS ÉRTÉKE (MRD FT) NEGYEDÉVENKÉNT, 2023.

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

11. ÁBRA A NEMZETI ELJÁRÁSRENDŰ KÖZBESZERZÉSEK SZÁMA (DB) ÉS ÉRTÉKE (MRD FT) NEGYEDÉVENKÉNT, 2023.

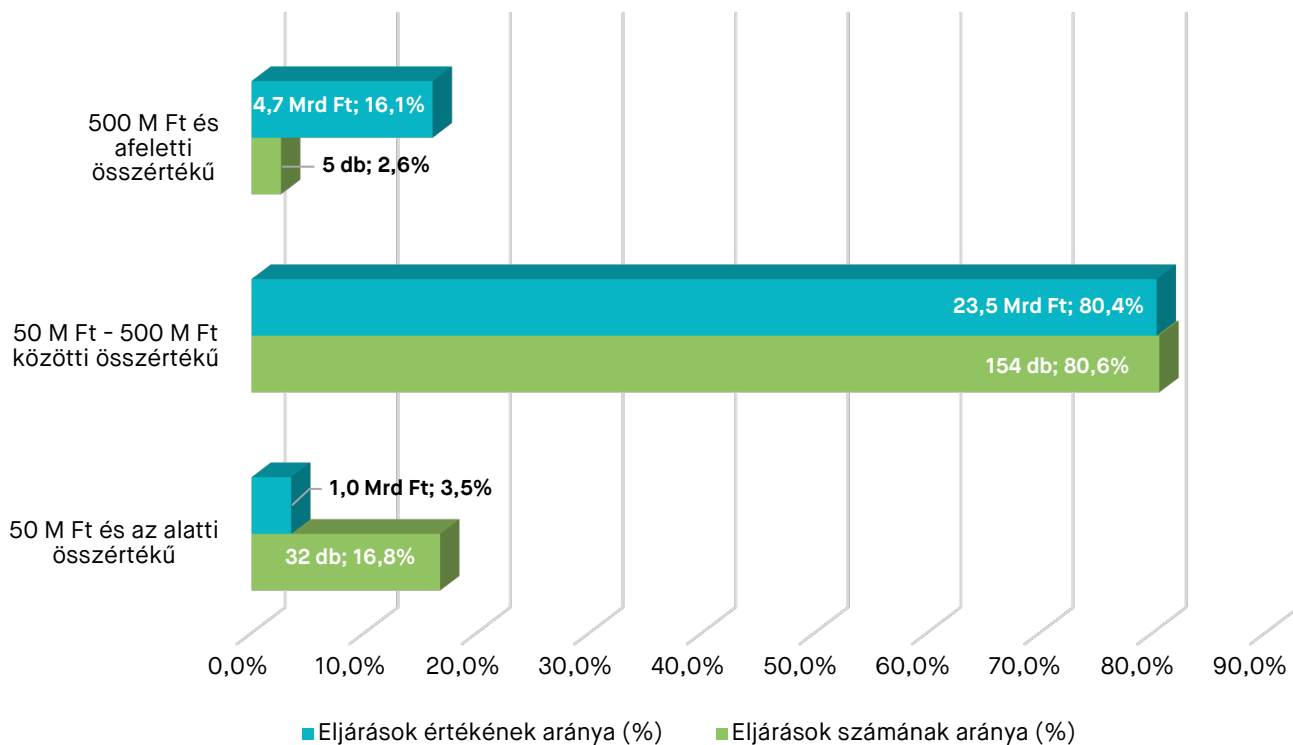

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A szociális szempontokat tartalmazó közbeszerzési eljárásokat érték kategóriák szerint vizsgálva (lásd: 12. ábra) azt a konklúziót vonhatjuk le, hogy hasonlóan a 2022-es esztendő arányaihoz, 2023-ban is a szociális szempontok leginkább a közepes értékű, 50-500 millió forint közötti közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódtak. Ebbe a kategóriába esett a szociális eljárások túlnyomó része, több mint 80 százaléka, mind a darabszám, mind az összérték tekintetében. 500 millió Ft feletti összértékkel mindösszesen 5 db szociális szempontú eljárás

rendelkezett, - ezek mind építési beruházások voltak -, de ezekhez kapcsolódott az összérték közel hatoda: 4,7 milliárd forint. A kisértékű, 50 millió forint összérték alatti szociális szempontú eljárások az összes szociális közbeszerzés hatodát tették ki, ugyanakkor a hozzájuk kapcsolódó érték együttesen is csak kb. 1 milliárd forintra rúgott, szinte pont fordított számarány-érték arányt realizálva, mint az 500 millió forint feletti, nagy értékű szociális közbeszerzések.

12. ÁBRA: A SZOCIÁLIS KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA ÉRTÉKKATEGÓRIÁK SZERINT, 2023.

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A 13. és 14. ábra térképei, melyek a 2023. évi szociális szempontú közbeszerzések számának illetve értékének megoszlását ábrázolják az ajánlatkérő szervezetek vármegyéje szerint, egyértelműen Közép-Magyarország dominanciáját mutatják. A szociális szempontokat tartalmazó közbeszerzési eljárások számának több, mint harmada (36,6%) az eljárások értékének pedig 40 százaléka, budapesti, illetve Pest vármegyei ajánlatkérőkhöz

volt kapcsolható. Észrevehető még Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar vármegyék jelentősebb szerepe, ez a 4 vármegye kiteszi a szociális közbeszerzések számának és értékének is több, mint a felét. Említést érdemel még Veszprém és Baranya vármegyék súlya, de a maradék 14 vármegyében a szociális eljárások száma 10 darab alatt maradt, számarányuk pedig nem érte el az 5 százalékot. A szociális eljárások értékarányai

nagyon hasonlóan alakultak 2023-ban mint a számarányok, ez látszik is a két térkép hasonló árnyalati mintázatán. Talán egyetlen észrevehető különbség lelhető fel: Komárom-Esztergom vármegye súlya (7,2%) az értékarány tekintetében jóval meghaladja Baranya vár-

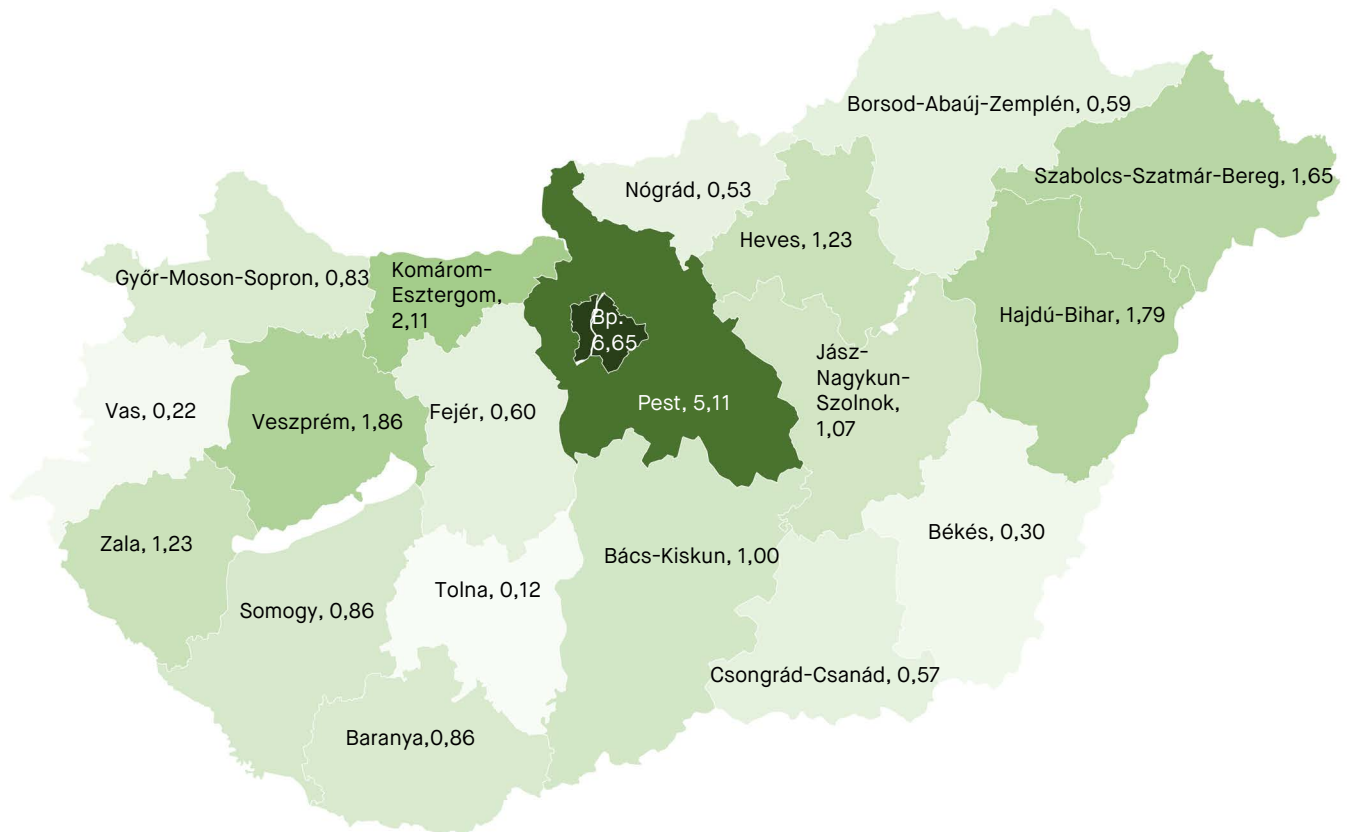
megyét, ami a 3 százalékot sem éri el, míg a számarány tekintetében fordított a sorrend. Tolna vármegyéhez egyetlen szociális szempontú közbeszerzési eljárás volt köthető, így súlya csak fél százalék körüli értéket ért el.

13. ABRA A SZOCIÁLIS SZEMPONTOKAT TARTALMAZÓ KÖZBESZERZÉSEK SZÁMÁNAK (DB) MEGOSZLÁSA AZ AJÁNLATKÉRŐK VÁRMEGYÉJE SZERINT, 2023

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

14. ABRA A SZOCIÁLIS SZEMPONTOKAT TARTALMAZÓ KÖZBESZERZÉSEK ÉRTÉKÉNEK (MRD FT) MEGOSZLÁSA AZ AJÁNLATKÉRŐK VÁRMEGYÉJE SZERINT, 2023

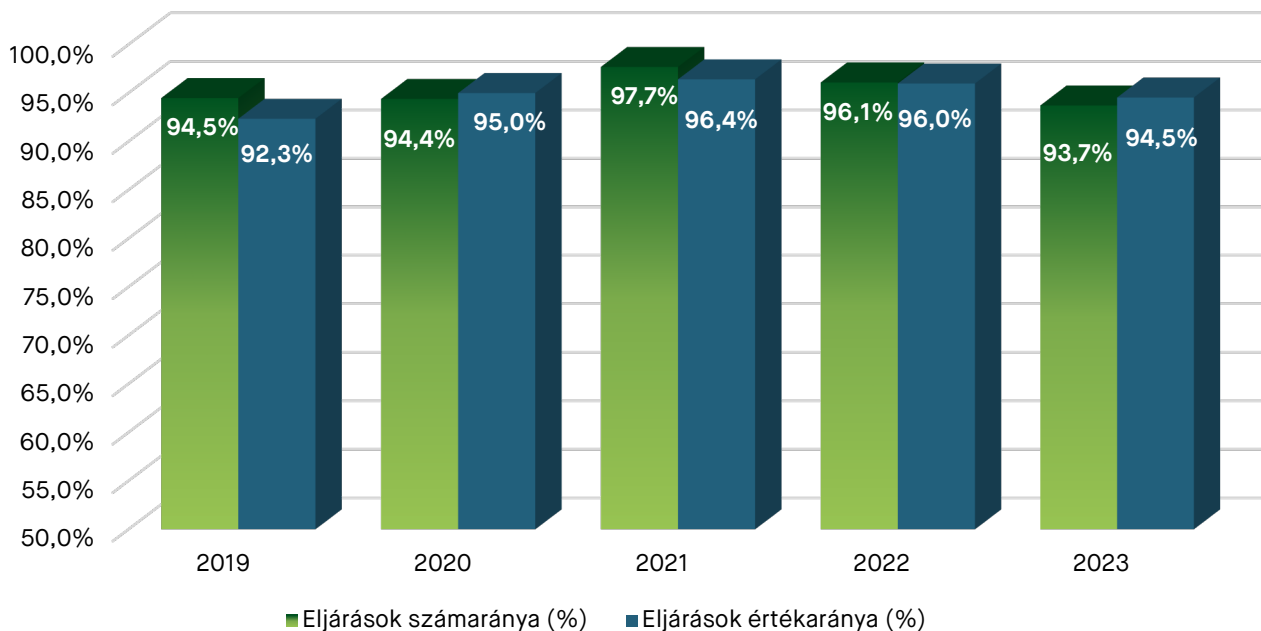

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A mikro-, kis- és középvállalkozások (kkv-k) hagyományosan jól teljesítenek a hazai közbeszerzési piacon, az összes eredményes közbeszerzésen belül a kkv-k által elnyert közbeszerzések számaránya az elmúlt öt évben mindvégig meghaladta a 80 százalékot, és az értékarányuk is tartósan 50 százalék felett volt. A szociális szempontokat tartalmazó közbeszerzések körében még magasabb arányokat lehetett tapasztalni mind a darabszám, mind az összérték esetében (lásd: 15. ábra), 95 százalék körüli hányadosokkal, ami még a nemzeti eljárásrendhez viszonyított kkv nyertességi arányoknál is magasabb, mert ez utóbbiak 89-92 százalék közé estek (16. ábra). Igaz, hogy 2022-ről 2023-ra pár százalékponttal csökkent a kkv nyertest tartalmazó szociális közbeszerzések számaránya és értékaránya is, de még így is elmondható, hogy az elmúlt 5 évben mindig teljesült, hogy az eredményes, szociális közbeszerzések legalább 93 százalékában kkv-szektorhoz tartozó gazdasági szereplő volt a nyertes, és értékarányuk is 92 százalék felett alakult. A 2023-as adatok alapján úgy is fogalmazhatunk, hogy szinte minden szociális közbeszerzést a kkv-k nyertek meg, közelítőleg 100-ból 94 darabot, szám szerint pontosan 191-ből 179 darabot. A szociális közbeszerzéseken elköltött minden 100 forintból 95 forint került a kkv szektorhoz, értékben kifejezve 29,3 milliárd forintból 27,7 milliárd forint.

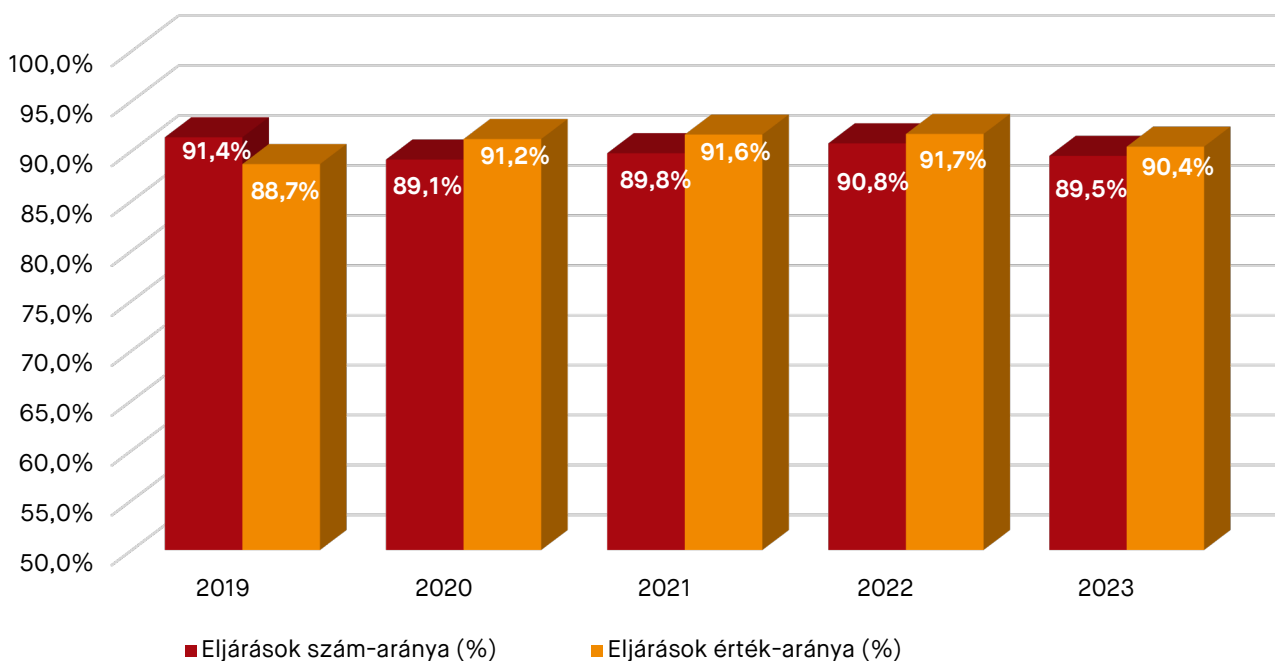
A mikro-, kis- és középvállalkozások (kkv-k) hagyományosan jól teljesítenek a hazai közbeszerzési piacon, az összes eredményes közbeszerzésen belül a kkv-k által elnyert közbeszerzések számaránya az elmúlt öt évben mindvégig meghaladta a 80 százalékot, és az értékarányuk is tartósan 50 százalék felett volt. A szociális szempontokat tartalmazó közbeszerzések körében még magasabb arányokat lehetett tapasztalni mind a darabszám, mind az összérték esetében (lásd: 15. ábra), 95 százalék körüli hányadosokkal, ami még a nemzeti eljárásrendhez viszonyított kkv nyertességi arányoknál is magasabb, mert ez utóbbiak 89-92 százalék közé estek (16. ábra). Igaz, hogy 2022-ről 2023-ra pár százalékponttal csökkent a kkv nyertest tartalmazó szociális közbeszerzések számaránya és értékaránya is, de még így is elmondható, hogy az elmúlt 5 évben mindig teljesült, hogy az eredményes, szociális közbeszerzések legalább 93 százalékában kkv-szektorhoz tartozó gazdasági szereplő volt a nyertes, és értékarányuk is 92 százalék felett alakult. A 2023-as adatok alapján úgy is fogalmazhatunk, hogy szinte minden szociális közbeszerzést a kkv-k nyertek meg, közelítőleg 100-ból 94 darabot, szám szerint pontosan 191-ből 179 darabot. A szociális közbeszerzéseken elköltött minden 100 forintból 95 forint került a kkv szektorhoz, értékben kifejezve 29,3 milliárd forintból 27,7 milliárd forint.

15. ÁBRA A NYERTES KKV-T TARTALMAZÓ KÖZBESZERZÉSEK SZÁMARÁNYA ÉS ÉRTÉKARÁNYA A SZOCIÁLIS KÖZBESZERZÉSEKEN BELÜL, 2019-2023.

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

16. ÁBRA A NYERTES KKV-T TARTALMAZÓ KÖZBESZERZÉSEK SZÁMARÁNYA ÉS ÉRTÉKARÁNYA A NEMZETI ELJÁRÁSRENDBEN, 2019-2023

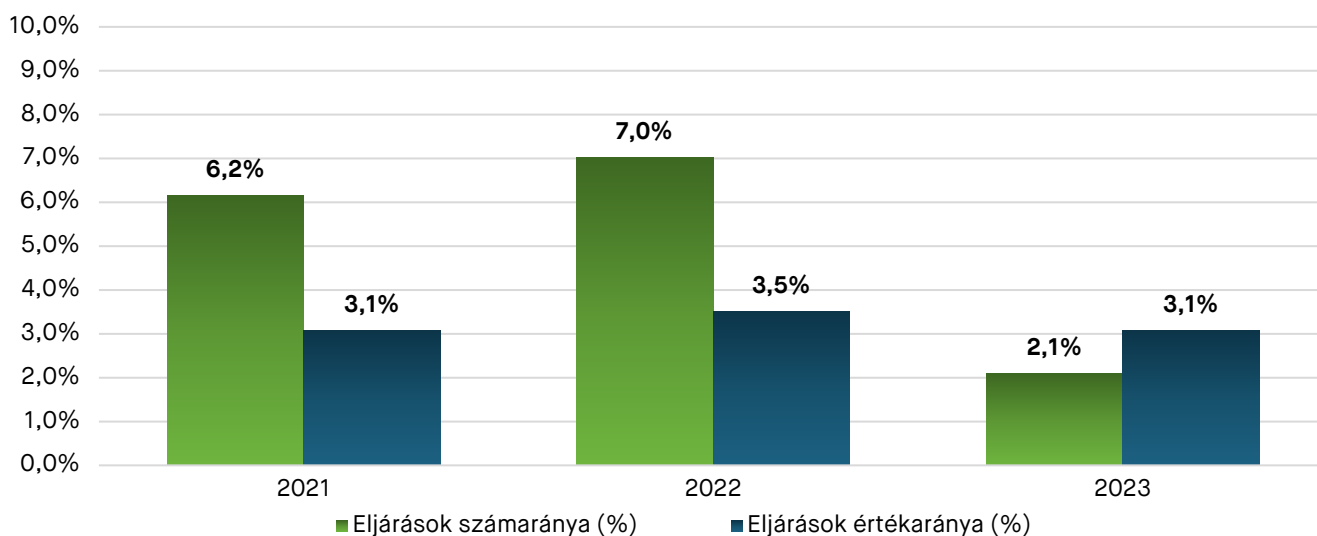

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A piaci verseny intenzitására vonatkozó mutatókra koncentrálva kijelenthető, hogy a szociális szempontokat tartalmazó közbeszerzések esetében még kedvezőbben alakulnak ezeknek az értékei, mint akár az összes eljárás, vagy a nemzeti eljárásrendű közbeszerzések körében. Az egyik ilyen mutató az egyajánlatos közbeszerzési eljárások alakulására vonatkozik, amelynek a számaránya 2022-höz képest majdnem 5 százalékponttal csökkent és így a harmadára esett vissza szoci-

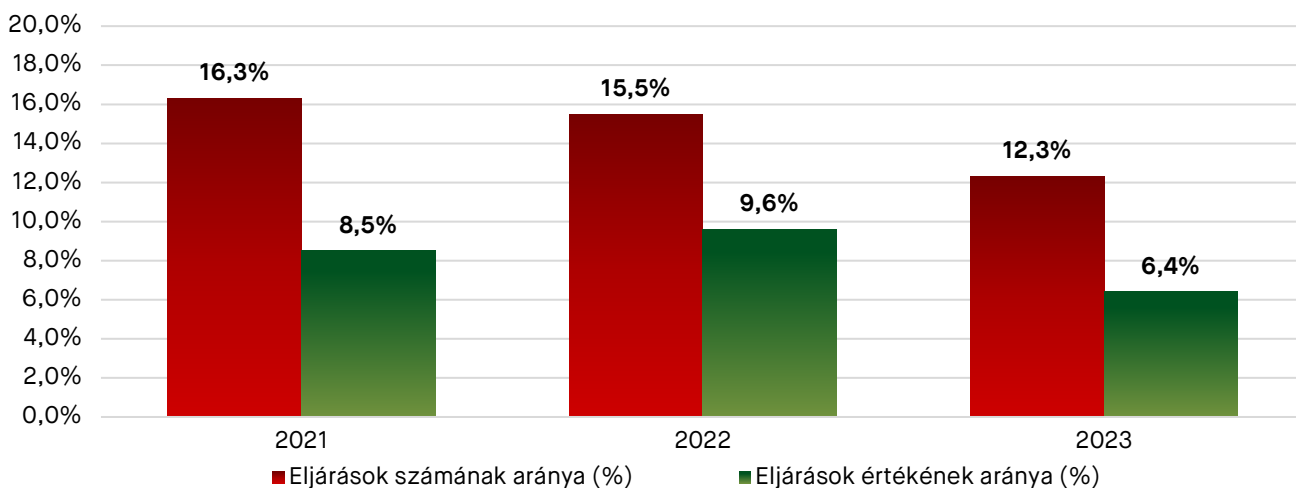
ális közbeszerzéseken belül, az értékaránya viszont inkább csak stagnálást mutatott 2023-ban, csupán 0,4 százalékponttal lett kisebb az előző évhez viszonyítva. Ezek az arányok jelentősen kisebbek az összes uniós értékhatár alatti egyajánlatos eljárásra vonatkozó érték-ill. számarányoknál, pedig ez utóbbiak is észrevehető csökkenést mutattak az előző év értékeihez képest, amint ez a 17. és 18. ábrák diagramjaiból is kiténik.

17. ÁBRA AZ EGYAJÁNLATOS ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA A SZOCIÁLIS KÖZBESZERZÉSEKEN BELÜL, 2021-2023.

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

18. ÁBRA AZ EGYAJÁNLATOS ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA A NEMZETI ELJÁRÁSRENDEKEN BELÜL, 2021-2023.

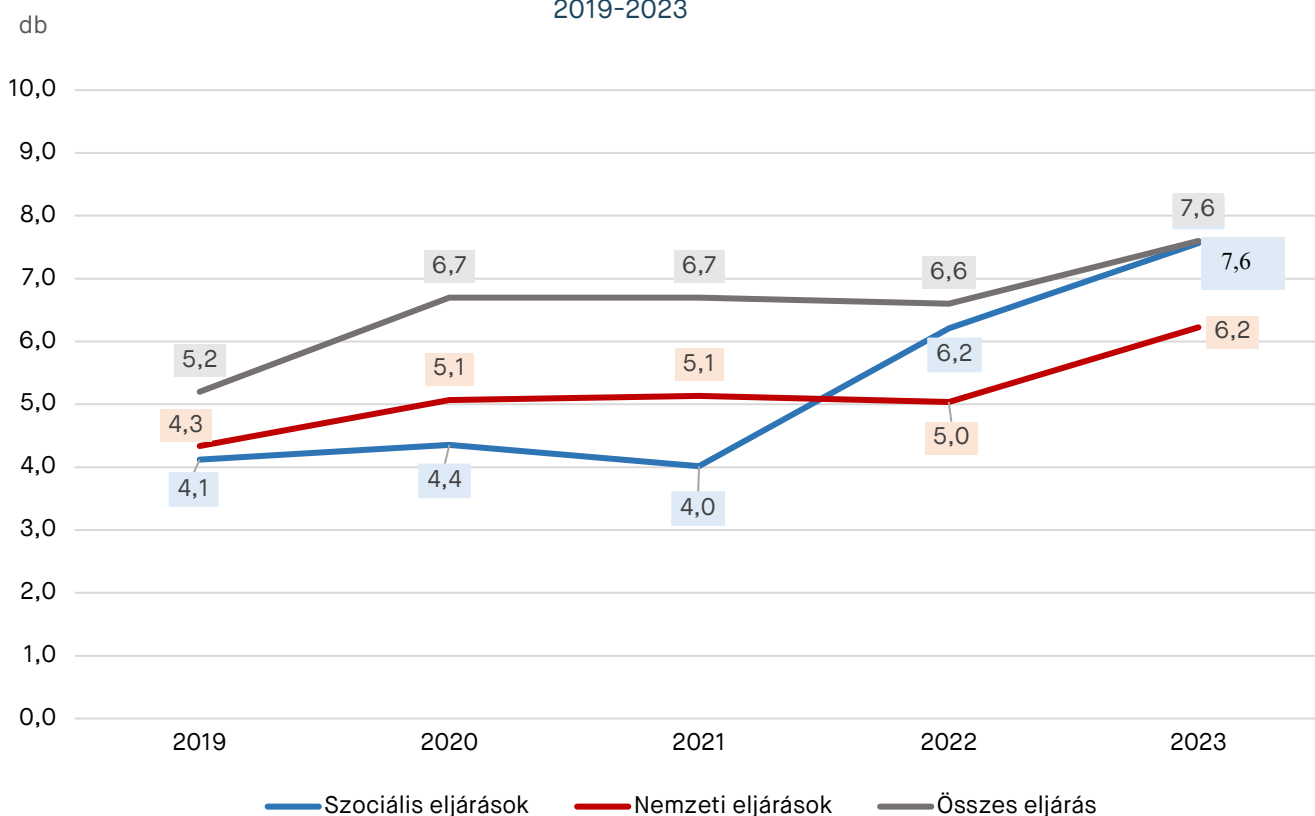

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A másik fontos indikátor a piaci verseny intenzitásának elemzésében az egy közbeszerzési eljárásra jutó ajánlatok száma, mely a szociális szempontokat tartalmazó közbeszerzések esetén 2023-ban 7,6 db volt, ami azt jelenti, hogy átlagosan majdnem 8 darab ajánlatból kellett kiválasztani a legmegfelelőbbet. Ez az érték meghaladta az egy évvel korábbi adatot és az elmúlt három

évben növekvő tendenciát mutatott, ami a 19. ábrán is jól látható. A diagramról is leolvasható, hogy a szociális közbeszerzésekre vonatkozó fajlagos ajánlatok száma pontosan megegyezik az összes eredményes közbeszerzési eljárás hasonló mutatójával, és az elmúlt két évben 1-1,5 darabbal magasabb volt, mint a nemzeti eljárásrendű közbeszerzések ugyanezen adata.

19. ÁBRA EGY KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSRA JUTÓ AJÁNLATOK ÁTLAGOS SZÁMA
2019-2023

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A lezárult hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárások (HNT) alakulása a harmadik releváns mérőszáma a közbeszerzési versenyhelyzetnek. A szociális szempontokat tartalmazó közbeszerzések számának és értékének eljárástípusonkénti részletes alakulását 2023. évben a 3. táblázat foglalja össze. 2023-ban összesen 1 darab szociális közbeszerzés zajlott le hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás formájában körülbelül 710 millió forint értékben, ami az összes szociális közbeszerzés értéké-

nek 2,5 százalékát sem érte el. 2022-ben egyáltalán nem volt ilyen típusú eljárás, 2021-ben pedig szintén csak egy darab szociális közbeszerzés minősült hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásnak, ami tehát tartósan egy rendkívül kis számosságnak felel meg. Az is kiolvasható a táblázatból, hogy a szociális szempontú eljárások kicsivel több, mint 60 százalékát - mind szám-, mind értékarány vonatkozásában - nyílt eljárás keretében folytatták le az ajánlatkérők 2023-ban.

3. TÁBLÁZAT

Eljárás típusa	Szociális eljárások száma (db)	Számaránya (%)	Szociális eljárások értéke (Mrd Ft)	Értékaránya (%)
A Kbt. 115. § szerinti eljárás, a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás szabályai szerint	2	1,1%	0,08	0,3%
A Kbt. 115. § szerinti eljárás, a nyílt eljárás szabályai szerint	38	19,9%	4,27	14,6%
A Kbt. 117. § szerinti saját beszerzési szabályok szerinti eljárás	27	14,1%	3,67	12,6%
Hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás	1	0,5%	0,71	2,4%
Meghívásos eljárás	4	2,1%	2,10	7,2%
Nyílt eljárás	118	61,8%	18,38	62,8%
Tárgyalásos eljárás	1	0,5%	0,04	0,1%
ÖSSZESEN:	191	100,0%	29,27	100,00%

Forrás: Közbeszerzési Hatóság